

FYLKESMANNEN I HEDMARK

Miljøvern

Flendalen beitelag
v/ Hans Petter Nyhuus
2429 Tørberget

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ståle Sørensen, 62 55 11 70

Vår dato
26.8.2015
Arkivnr.

Vår referanse
2015/5640
Deres referanse

Avslag på søknad om fellingstillatelse på ulv innenfor det rovviltavvisende gjerdet til Flendalen beitelag – Trysil kommune

Vi viser til søknad om fellingstillatelse på ulv innenfor det rovviltavvisende gjerdet i Flendalen.

Bakgrunn

Den 25.8. klokken 11:24 fikk Fylkesmannen informasjon fra Flendalen beitelag om funn av 2 kadaver som de antok var tatt av rovvilt innenfor det rovviltavvisende gjerdet i Flendalen. Kadavrene var da ikke undersøkt av Statens naturoppsyn, men beitelaget søkte muntlig om tillatelse til skadefelling av uspesifisert rovviltart. Klokken 15:16 rapporterte SNO at to kadaver var dokumentert tatt av ulv innenfor det rovviltavvisende gjerdet i Flendalen, og det var flere skader i området som på det tidspunktet fortsatt ikke var undersøkt. Fylkesmannen ga muntlig avslag på søknad om fellingstillatelse kl 15:57.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 første ledd bokstav bog 77, jf forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 8 og 13, jf også § 4 første ledd bokstav e og §§ 7 og 9.

Rovviltforskriften § 1 (formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Region 5 (Hedmark) skal sammen med region 4 (Oslo, Akershus og Østfold) ha tre årlige ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ulv, jf § 4 første ledd bokstav b. Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark, jf § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet. Når bestandsmålet for den enkelte art er oppnådd, fatter rovviltneemnda en kvote for

Postadresse:
Postboks 4034
2306 Hamar

Kontoradresse:
Parkgt 36
2317 Hamar

Telefon Statens hus:
Sentralbord: 62 55 10 00

Telefaks:
62 55 10 31

Org.nr.: 974 761 645
Banknr. 7694.05.01675

E-post: fmhepost@fylkesmannen.no

Internett: www.fylkesmannen.no

betinget skadefelling, jf § 8. Rovviltnemndene i region 4 og 5 fattet den 25.3.2015 en betinget skadefellingskvote på fem ulver, gjeldende fra 1. juni 2015 til 15. februar 2016.

Søknader om skadefelling behandles av Fylkesmannen innenfor den rammen som er satt av rovviltnemnda og Miljødirektoratet, jf rovviltforskriften § 9 første ledd. Føringerne i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr.

Etter naturmangfoldlovens § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder.

Om bestandssituasjonen for ulv

De siste opplysningene om bestandssituasjonen for ulv i Norge og Skandinavia fremgår i rapporten "Bestandsovervåking av ulv vinteren 2014-15" publisert i mai 2015, framlagt av Høgskolen i Hedmark og Grimsø Viltskadecenter. Fra denne rapporten framgår at det vinteren 2014-2015 ble dokumentert 49 familiegrupper av ulv i Skandinavia, hvorav 41 i Sverige, fem grenserevir og tre innenfor forvaltningsområdet for ulv i Norge. I tillegg er det dokumentert 19 revirhevdende par, hvorav 11 i Sverige, fem par som bruker områder på begge sider av riksgrensen, samt tre revirmarkerende par i Norge. Gjennom inventeringen gjennomført vinteren 2014-15 er det dokumentert 33-35 dyr som har tilhold kun på norsk side, og 40 dyr som benytter områder på begge sider av riksgrensen.

Samlet for Norge og Sverige er det i 2014 dokumentert yngling i 46 revir, hvorav 39 i svenske revir, fem i grenseoverskridende revir og to i Norge. I tillegg er det i to svenske revir usikkert om det har vært yngling i 2014. Bestanden i Norge er under det fastsatte bestandsmålet på tre årlige ynglinger innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv.

Om beiteområdet

I forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark er fylket inndelt i to ulike forvaltningsområder. Det aktuelle beiteområdet ligger innenfor blått område hvor det både skal tas hensyn til rovvilt og beitedyr. Beiteområdet ligger også innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv. Fylkesmannen har derfor over flere år innvilget midler til investeringer og drift av et rovviltavvisende gjerde der beitedyrene til brukerne i Flendalen beitelag slippes på utmarksbeite. Området er på ca 21 700 daa, og gjerdets lengde ca 22 km. Sesongen 2015 beiter det ca 450 dyr innenfor det rovviltavvisende gjerdet. Som en del av avtalen med grunneier om leie av beiterett gjennomføres det hvert år tidliganking i området innen 1. september.

I forhold til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a vil Fylkesmannen karakterisere det aktuelle inngjerdede området som et viktig beiteområde for sau, jf også forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark.

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf § 8. Fylkesmannen viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til rapport fra Høgskolen i Hedmark og Grimsø Viltskadecenter om bestandsovervåking av ulv vinteren 2014-15. "Føre-var-prinsippet" i naturmangfoldlovens § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som ulvebestanden blir utsatt for, bl.a. gjennom Liberg m.fl. (2011), jf § 10. Fylkesmannen viser til forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark sin inndeling av fylket i to forvaltningsområder, og ut i fra dette vurderes det slik at lokaliseringen av dette uttaket ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf § 12. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og anses ikke som relevant her.

I forhold til rovviltforskriftens § 9 annet ledd bokstav b foreligger det minst to ferske skader dokumentert forårsaket av ulv i beiteområdet. Fylkesmannen anser at det er et betydelig skadepotensiale dersom ulven fortsatt skal oppholde seg innenfor gjerdet samtidig som det beiter sau i området.

Beiteområdet er inngjerdet med rovviltavvisende gjerde, men området er relativt stort i utstrekning, og i partier nokså kupert og uoversiktlig. Det har de foregående år ved flere tilfeller vært rovvilt innenfor det rovviltavvisende gjerdet i Flendalen, først og fremst bjørn. Ved noen tilfeller har det da blitt gitt tillatelse til skadefelling. Erfaringen fra forsøk på skadefelling av bjørn i beiteområdet har vist at dette har vært nesten like ressurs- og tidkrevende som forsøk på skadefelling i områder som ikke er inngjerdet, og det har gjerne gått flere dager før felling av skadegjører har latt seg gjennomføre. Fylkesmannen har ikke grunnlag for å anta at et fellingsforsøk på ulv i beiteområdet vil være enklere/mer effektivt enn det som har vært tilfelle ved fellingsforsøk på bjørn i området. Fylkesmannen ser det heller ikke som praktisk gjennomførbart å sanke dyra i området parallelt med et eventuelt fellingsforsøk.

Beitelaget har planmessig sanking innen 1. september. Det dreier seg om et inngjerdet område, der det vil være mulig å få sanket svært mye av dyrene i løpet av et par dager. Framskyndet innsanking er derfor etter Fylkesmannens syn mulig, og vil i dette tilfelle være den raskeste og mest effektive måten å skille beitedyr og rovvilt, og dermed også det mest effektive skadeforebyggende tiltak, jf rovviltforskriftens § 9 andre ledd bokstav d. Fylkesmannen har innvilget kr 20 000,- til forsterket vakthold/tilsyn på natt og kveld, samt til ekstra mannskap ved innsanking av beitedyra.

Det foreligger ingen kunnskap om hvorvidt dyret som er/har vært innenfor gjerdet er revirhevdende eller om det kan dreie seg om streifdyr uten fast tilhold i området.

Fylkesmannen viser til bestemmelsene i rovviltforskriften om at felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning.

Fylkesmannen avslår med bakgrunn i disse vurderingene søknaden av 25.8.2015 om skadefelling på ulv innenfor det rovviltavvisende gjerdet i Flendalen.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Fylkesmannen viser til at dette vedtaket ikke

påvirker naturmangfoldet negativt idet en gir et avslag på en søknad om felling av et dyr. Prinsippene i naturmangfoldloven er derfor ikke vurdert nærmere.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jf forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf §§ 1, 8 og 13.

Fylkesmannen viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker, av 10.2.1967, kapittel VI. Klagefristen er **tre – 3 – uker** fra mottakelsen av dette brev. Eventuell klage på vedtaket skal adresseres til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen.

Med hilsen

Jørn G. Berg e.f.
miljøverndirektør

Ståle Sørensen
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Kopi til:
Trysil kommune